

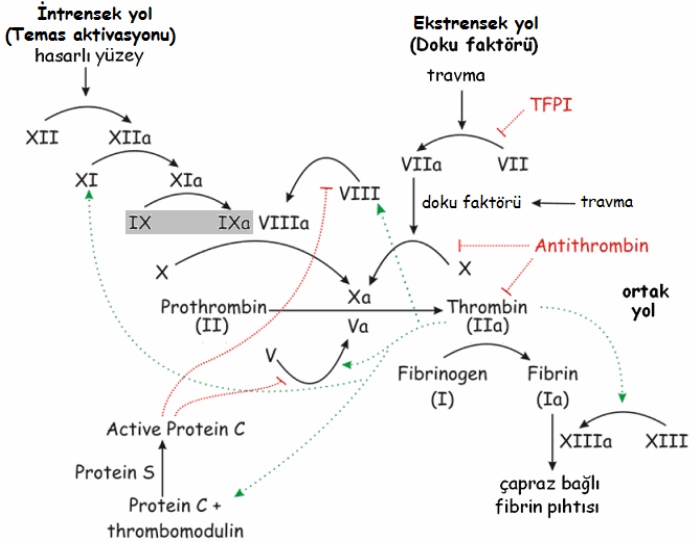
FAKTÖR IX AKTİVİTESİ

Diğer adları: Hemofili B taraması. antihemofilik faktör B; Christmas faktör; Otoprotrombin II, Plazma tromboplazmin komponenti.

Kullanım amacı: aPTT'nin uzamasına yol açan sebeplerin araştırılması ve hemofili B olasılığının araştırılması amacıyla kullanılır.

Genel bilgiler:

- F IX, K vitaminine bağımlı olarak karaciğerde sentez edilen glikoprotein yapısında bir pıhtılaşma faktörüdür. İnterensek yolda yer alır. Aktivasyonu FXIa ve kalsiyum tarafından gerçekleştirilir. Aktif hale geçtikten sonra, Faktör VIIIa ile birlikte faktör X'un aktive olmasını sağlar. Plazma yarılanma ömrü 18-24 saat arasındadır.
- Faktör IX'un eksikliğinde hemofili B veya Christmas hastalığı gelişir. Hastalık sekse bağlı resesif geçiş gösterir. Erkekler hasta, kadınlar taşıyıcı olur. Görülme sıklığı 1/25,000 civarındadır. Genetik heterojenite vardır ve vakaların önemli kısmı ağır seyretmez. Hastalıktan etkilenen bireylerde, hematüri, gastrointestinal sistem kanaması, kas ve müköz membran kanaması, intrakranial kanama, post-travmatik ve cerrahi girişim sonrası kanama, eklem içi kanama görülebilir. Klinik tablo FVIII eksikliğinden kaynaklanan hemofili A'dan farklı değildir.
- Klinik belirtilerin şiddeti aPTT testindeki uzama ile korelasyon gösterir.

Faktör IX'un koagülasyon şelalesi içindeki yeri

Test sonucunun yorumu:

- Klinik olarak aktivitenin %5-50 arasında olması hafif, %1-5 arasında olması orta, %1'den düşük olması ağır hemofili B olarak adlandırılır.
- FIX aktivitesi %25'in altına inmediği sürece genellikle aPTT'de belirgin bir uzama olmaz. Vakaların büyük çoğunluğunda PT normal sınırlarda bulunur.
- Karaciğer hastalığında, K vitamini yetersizliğinde, Gaucher hastalığında, nefrotik sendromda ve oral antikoagülan kullanımında da FIX aktivitesinde azalma olur.
- Zamanında doğan bebeklerde faktör IX aktivitesi %20 veya üzerinde bulunabilir. Aktivitenin yetişkin seviyesine yükselmesi yaklaşık 6 ayı bulabilir.

Numune: Sitratlı tüpe (mavi kapaklı tüp) alınan kandan elde edilen plazma örneği kullanılır. Minimum 500 µL plazma gönderilmelidir. Numune alındıktan sonra santrifüj edilerek, hemoliz edilmeden plazma hemen ayrılmalı, plastik tüp içinde ve soğuk ortamda gönderilmelidir.

Kesinlikle cam tüp kullanılmamalıdır. Numunenin evre koşullarından etkilenmesine bağlı yalancı aktivite düşüklüğü meydana gelip gelmediğinin kontrol edilmesine olanak sağlamak amacıyla, aynı koşullarda işleme tabi tutulmuş, sağlıklı yetişkine ait bir plazma rneėi de gönderilmelidir. Kumadin türevi antikoagülan kullanan hastalarda 2 hafta, heparin tedavisinde ise 2 gün önce tedavi kesilmelidir

Çalıřma yöntemi: Koaglometri.

Referans aralığı: Normal aktivitenin %50–150'si